

Öğretmenlerin Kürtçe öğretime yönelik algılarının incelenmesi

Hasan Karacan¹

Nesihat Kinay²

Manuscript information:

Received: July 2, 2016

Revised: September 24, 2016

Accepted: September 29, 2016

Öz

Bu araştırmanın amacı öğretmenlerin Kürtçe öğretime yönelik algılarını çeşitli değişkenler açısından incelemektir. Bu çalışma genel tarama modelinde betimsel bir araştırmadır. Araştırmanın çalışma grubunu 2014-2015 yılı Diyarbakır merkez ilçelerinde görev yapan ve Kürtçe dersine giren çeşitli branşlardan 60 öğretmen oluşturmaktadır. Veri toplama aracı olarak araştırmacı tarafından geliştirilen 10 maddelik “Kürtçe Öğretime Yönelik Algı Ölçeği” kullanılmıştır. Ölçeğin yapılan yapı geçerliği çalışması sonucunda 10 maddenin toplam varyansın %35’ni açıkladığı belirlenmiştir. Ölçeğin Faktör yükleri .32 ile .750 arasında değişen değerler almıştır. Ölçeğin Cronbach Alpha güvenirlik katsayısı .82 olarak belirlenmiştir. Çalışmanın sonucunda öğretmenlerin Kürtçe öğretime yönelik algıları “Düşük düzeyde (Katılmıyorum)” olduğu belirlenmiştir. Ayrıca öğretmenlerin Kürtçe öğretime yönelik algıları arasında cinsiyet, kıdem, branş ve okulun bulunduğu yer değişkenlerine göre anlamlı bir olmadığı bulunmuştur.

Anahtar kelimeler: Kürtçe, Kürtçe Öğretimi, Dil Öğretimi, Algı

Author 1

Yrd. Doç. Dr.,
Kürt Dili ve Edebiyatı,
Edebiyat Fakültesi,
Dicle Üniversitesi,
Diyarbakır, Türkiye
hasan.karacan@dicle.edu.tr

Author 2

Öğretmen,
Milli Eğitim Bakanlığı
Diyarbakır, Türkiye

Cite as:

Karacan, H. & Kinay, N. (2016). Öğretmenlerin Kürtçe öğretime yönelik algılarının incelenmesi [An analysis of teachers' perceptions regarding teaching Kurdish language]. *European Journal of Educational and Social Sciences*, 1 (1), 24 – 33.

GİRİŞ

Dil, insanlar için en önemli iletişim aracıdır. Sözsüz iletişimi bir tarafa bırakırsak dili kullanmak, konuşmak herkes için vazgeçilmezdir. Çünkü en önemli iletişim aracı olarak kullanılan dilin insanların duygularını, düşüncelerini, bilgi ve birikimlerini birbirlerine aktarmada önemli bir rol oynadığı söylenmektedir (Büyükkız, 2013). Dil, sözcüklerden meydana gelen bir kurallar dizgesidir. (Kırmızı, 2010:199). Konuşurken çoğu zaman fark etmemiş olsak bile her dilin kendine özgü kuralları vardır. En basit haliyle bir şey isterken dil yardımıyla bunu yaparız. Sadece bu değil; konuşmak, yazmak, okumak ve dinlemek gibi önemli alanlarda dili kullanmak zorundayız. Ancak neyi nasıl söylediğimiz ve karşımızdakine doğru bir şekilde aktarmamız, istediğimiz şey kadar önemlidir. Bunun için bir dili tam anlamıyla bilmek ve iletişimde farklı anlamlara gelmeyecek şekilde doğru bir biçimde kullanmak büyük önem taşır.

Anlama ve anlatma yeteneğini geliştirmiş bir kimsenin bütün hayatı boyunca, hatta iş ve meslek yaşamında da başarılı olduğu söylenmektedir (Arıcı,2005). Bu açıdan baktığımızda bile insanın başkasıyla anlaşabilmesi ve düşüncelerini doğru aktarabilmesi kullandığı dil ile mümkündür. Bu yüzden dili iyi kavramak ve kullanmak çok önemlidir. Bunun içinde kullanılan dilin kurallarının iyi bilinmesi gerekir.

Canlı bir organizma olan dil, ancak kullanıldığı sürece gelişebilmektedir (Çelebi,2006:287). Her şey dille başlar, dille biter (Argunşah,2010:11). Bu da bize dil gelişim sürecinin yaşam boyu devam ettiği düşüncesini doğrulamaktadır (Güleryüz, 2008). Dilin yaşaması için onu kullanmak gerektiği gibi doğru kullanmak da gerekir. Çünkü dil doğru kullanıldıkça yaşar. Yanlış kullanılmış bir dilin ömrü çok uzun olmaz.

Bireyin anne, baba ve arkadaş çevresinden öğrendiği dil, okul ortamında gelişir (Güleryüz, 2008:327).Çünkü okul dışında kullanılan dil çoğunlukla informal bir dildir. Bu da çoğu zaman yanlış öğrenmeleri beraberinde getirir. Bireyin çocukluk döneminde alışkanlık haline getirdiği yanlış dil becerilerini ileri yaşlarda unutturup yerine doğrusunu öğretmenin bazen mümkün olmadığı söylenmektedir (Demir, Yapıcı:2007:179). Bu açıdan da bakıldığında dil öğretim çalışmalarının yerinde ve zamanında yapılması, doğru ve düzgün bir dil kullanma açısından ne kadar önemli olduğunu anlayabiliriz. Her ne kadar dil öğretimi küçük yaşlarda anne – baba tarafından verilmeye başlanmış olsa da bireylerin bir dile ait kuralları sistematik ve doğru biçimde öğrenmesi okullarda bu işi bilen öğretmenler aracılığıyla gerçekleşebilmektedir. Bu da iyi düzenlenmiş bir eğitim-öğretim ortamıyla mümkündür. Okullarda eğitim-öğretim yaşantıları çocuk için ne kadar çeşitli ve kaliteli olursa öğrenmenin de bir o kadar etkili olduğu kabul görmüş bir yargıdır. Sınıf ortamında eğitim yaşantıları, doğal yaşama ne kadar uygun düzenlenirse, öğrenci ne kadar çok dinlenme, konuşma, okuma ve yazma etkinliğinde bulunursa dili o kadar çok etki kullanacağı söylenebilir (Güleryüz, 2008:326). Bütün bu etkinliklerin etkili ve verimli olabilmesi için de öğretim programlarının başta olmak üzere derse ait materyallerin konuya uygun olarak en iyi şekilde düzenlenmiş olması gerekir. Bütün bunların yanında sınıf ortamında öğretme rolünü üstlenen öğretmenin de mesleki bilgi dışında birtakım özelliklere sahip olması gerekir. Öğreteceği dilin tüm kurallarına ait bilgilere tam olarak sahip olması bunların başında gelir. Ayrıca dil öğretme becerisi de bu noktada oldukça önem arz etmektedir. Çünkü bir dili

bilmek, onu öğretmek için yeterli değildir. Bunu nasıl öğreteceği bilmesi ve eğitim- öğretim ortamını en verimli şekilde kullanması gerekir.

Günümüzde Kürtçe, 4 ülkeye (Irak, İran, Suriye, Türkiye) bölünmüş yaklaşık 35 milyon insan tarafından konuşulmaktadır. Hint-Avrupa dil ailesine mensup olan Kürtçe, bu ailenin Ossetçe, Belucice, Farsça ve Tajikçe gibi dilleri içine alan İran dalının bir parçasıdır. Ulusal kurumlardan yoksun olduğu için, Kürtçe çok lehçeli bir dil olarak gelişmiştir; bunlar, Kurmanci, Soranice, Goranice ve Dimili (Zazaki)'dir. Bu lehçeler zamanla kendi içinde değişik yerel ağızlara bölünmüştür. Kürtçenin iki temel lehçesi birbirine çok yakın olan *Kurmanci* (Türkiye'deki ve Suriye'deki Kürtler tarafından ve ayrıca bazı Sovyet Rusya Cumhuriyetlerinde ve İran ve Irak'ın bazı bölgelerinde konuşulur) ve *Soranice* (temel olarak İran ve Irak Kürtleri tarafından kullanılır) lehçeleridir. Kürtlerin %65 i tarafından konuşulan *Kurmanci* lehçesi fonetik ve morfolojik yapısıyla diğer lehçelere göre daha eski (arkaik) görünür. Fakat *Kurmanci* ve *Soranice* en fazla ortak dilbilimsel özelliğe sahip olan lehçelerdir. Morfolojik olarak bu dilleri birbirinden ayıran özellikler ad ve zamirlerin yalın ve oblik halleri (ismin hitap halinden ve yalın halinden başka diğer halleri, oblique) ile bunların cinsiyeti ve etken çatılı geçişli fiillerin geçmiş zamanda kullanımlarıdır. Ayrıca Soranice'de cinsiyet ve ad çekimi (declension) kaybolmuştur. Bu lehçede *Kurmanci* lehçesinde bulunmayan dönüşlülük sonekları büyük oranda ismin hallerinin yerini tutar. Kürtçe belki de aynı zamanda üç farklı alfabeyle yazılan tek dildir. Başlangıçta biraz değiştirilmiş Arap alfabesine bazı diakritik işaretleri eklenerek kullanılmıştır. Kürtçe, kabul edilmediği ülkelerde kendini o ülkelerin alfabelerine göre uyarlamak zorunda kalmıştır. Türkiye'de Latin alfabesiyle, Irak, İran ve Suriye'de Arap alfabesiyle ve Sovyetler Birliğinde de Kiril alfabesiyle yazılmaktadır (Akın, çev: Alev Güneş, 2007:86-87).

Türkiye'de demokratik reformların 2002'den sonra hızla arttığı dönemde okullarda seçmeli Kürtçe derslerinin onayından sonra Milli Eğitim Bakanlığı tarafından okullara 2013 yılından bu yana yaklaşık 30'un üzerinde atama yapılmıştır. Cumhuriyet Türkiye'sinde ilk defa resmî olarak eğitimde kabul edilen Kürtçenin –veya Kemal İnal'ın deyişiyle *Kürtçenin Kamusallaştırılması* (2012:1)– toplum üzerinde olumlu etkiler bırakmıştır. Bu araştırmanın amacı bu dersin öğretimine yönelik Bakanlık tarafından ataması gerçekleştirilen ve göreve başlayan öğretmenlerin Kürtçe öğretimine yönelik algılarını çeşitli değişkenler açısından incelemektir.

Bu çalışmada, Kürtçe dersine girmiş veya girmekte olan öğretmenlerin Kürtçe öğretimine yönelik algıları belirlenmeye çalışılmıştır. Öğretmenlerin algıları bir alandaki uygulamanın başarı ve uygulama ile ilgili sorunları belirleme noktasında önem arz etmektedir. Bundan dolayı bu araştırmanın Kürtçe dersindeki başarıyı artırma noktasında öğretmenlere yol göster göstereceği düşünülmektedir. Bununla birlikte Kürtçe dersinde öğretmenlerin yaşadıkları sorunları belirlemede ve bu sorunları aşma noktasında katkı sağlaması beklenmektedir. Literatür incelendiğinde Kürtçe öğretimi ile ilgili sınırlı sayıda çalışmaya rastlanmıştır. Bu çalışmanın da ilgili literatüre katkı sağlayacağı düşünülmektedir. Bu amaç ve düşünceler doğrultusunda aşağıdaki sorulara yanıt aranmıştır.

1. Öğretmenlerin Kürtçe öğretimine yönelik algıları hangi düzeydedir?

2. Öğretmenlerin Kürtçe öğretimine yönelik algıları arasında cinsiyet, kıdem, branş ve okulun bulunduğu yer değişkenlerine göre anlamlı fark var mıdır?

YÖNTEM

Araştırmanın modeli

Bu çalışma genel tarama modelinde yapılmıştır. Genel tarama modelleri, çok sayıda elemandan oluşan bir evrende, evren hakkında genel bir yargıya varmak amacı ile evrenin tümü ya da ondan alınacak bir grup, örnek ya da örneklem üzerinde yapılan tarama düzenlemeleridir (Karasar, 2009:79).

Çalışma grubu

Araştırmanın çalışma grubunu 2014-2015 yılı Diyarbakır ili merkez ilçelerinde görev yapıp Kürtçe dersine giren veya bu ders için görevlendirilmesi yapılmış çeşitli branşlardan 60 öğretmen oluşturmaktadır. Çalışma grubunda 44 (% 73.3) erkek ve 16 (% 26.7) kadın öğretmen yer almaktadır.

Veri toplama aracı

Veri toplama aracı olarak araştırmacılar tarafından geliştirilen 10 maddelik “*Kürtçe Öğretimine Yönelik Algı Ölçeği*” kullanılmıştır. Ölçeğin geliştirilmesinde ilk önce yabancı dile öğretimi, ikinci yabancı dil öğretimi, dil öğretim yöntemleri ve öğretmenlik alan bilgisi ile ilgili literatür incelenerek 24 maddelik bir madde havuza oluşturulmuştur (Arıcı, 2005; Kırmızı, 2010; Karacan, 2012). Oluşturulan madde havuzu, bu alanda görevli 2 uzmana görüş almak amacıyla gönderilmiştir. Uzmanlardan alınan geribildirimler doğrultusunda 3 madde havuzdan çıkarılmış, bazı maddeler ifade olarak düzeltilmiştir. 21 maddelik denemelik ölçek formuna, uygulama yönergesi eklenerek, ölçme aracı gerekli izinler alındıktan sonra okullarda uygulanmıştır. Veri toplama araştırmacılar tarafından bizzat okullara gidilmek ve öğretmenlerle birebir iletişime geçilmek suretiyle uygulanmıştır. Uygulama sonucunda elde edilen verilerle ilk olarak ölçme aracının yapı geçerliliği çalışmaları yapılmıştır. Yapı geçerliği kapsamında katılımcılardan elde edilen veri setinin faktörleştirmeye uygun olup olmadığına bakılmış, bu amaçla KMO ve Bartlett Küresellik Testleri değerleri dikkate alınmıştır. Kaiser-Meyer-Olkin (KMO) katsayısı kabul edilebilir sınır olan .60’ın üzerinde, .86 olarak bulunmuştur. Bu değer, örneklem büyüklüğünün faktör analizi için uygun olduğunu belirtmektedir. Bartlett küresellik testi, verilerin normal dağılıp dağılmadığını kontrol etmek için kullanılabilen istatistiksel bir tekniktir. Bu analiz sonucunda elde edilen ki-kare istatistiğinin anlamlı çıkması verilerin çok değişkenli normal dağılımdan geldiğini gösterir. Bu araştırma kapsamında kullanılan ölçek ile ilgili olarak Küresellik Testi sonucu anlamlı hesaplanmıştır ($\chi^2=5937,065$; $p<0,01$). Daha sonraki adımda, veri seti üzerinden Açıklayıcı Faktör Analizi (AFA) yapılmıştır. Yapılan AFA sonucunda 14 maddenin 1 faktör altında toplanabildiği görülmüş ancak 4., 7., 11. ve 13. maddelerin yeterli faktör yüküne sahip olamadığı görüldüğünden, bu maddeler ölçme aracından çıkarılmıştır. Daha sonra AFA

yinelenmiş, 10 maddenin toplam varyansın %35'ni açıkladığı belirlenmiştir. Ölçeğin faktör yükleri .32 ile .75 arasında değişen değerler almıştır.

Güvenirlik çalışması için Cronbach Alpha güvenilirlik katsayısı hesaplanmıştır. Ölçeğin tüm maddeleri için Cronbach Alpha güvenilirlik katsayısı .82 olarak hesaplanmıştır. Buna göre ölçeğin yeterli güvenilirliğe sahip olduğu söylenebilir.

Verilerin analizi

Bu araştırmada frekans, yüzde, ortalama ve standart sapma değerleri hesaplanmıştır. Araştırmanın alt problemleri için Bağımsız Örneklem t-Testi ve Tek Yönlü Varyans Analizi (ANOVA) kullanılmıştır. Anlamlılık düzeyi için .05 dikkate alınmıştır. Bu araştırmada istatistiksel işlemler SPSS 20 paket programı kullanılarak yapılmıştır.

Ölçekte 5'li Likert tipi derecelendirme esas alınmış ve ölçeğin puan aralıkları 1-Çok düşük (1.00-1.80 Kesinlikle katılmıyorum), 2-Düşük (1.81-2.60 Katılmıyorum), 3-Orta (2.61-3.40 Kısmen katılmıyorum), 4-Yüksek (3.41-4.20 Katılıyorum) ve 5-Çok Yüksek (4.21-5.00 Kesinlikle Katılıyorum) olacak biçimde 5 düzeye ayrılmıştır.

BULGULAR

Veri setine ilişkin tanımlayıcı istatistikler

Katılımcılardan elde edilen verilere ilişkin tanımlayıcı istatistikleri hesaplanmış, bu bağlamda aritmetik ortalama ve standart sapma değerleri hesaplanmıştır (Tablo 1).

Tablo 1. Ölçek maddelerine ilişkin ortalama ve standart sapma değerleri verilmiştir.

		\bar{X}	SS
1.	Kürtçe öğretilen okulların sayısı artırılmalıdır.	1.65	1.27
2.	Kürtçe öğretiminin yapıldığı okullardaki öğretmen sayısı yeterli düzeydedir.	1.56	1.24
3.	Öğrencilerin Kürtçe öğrenme becerileri yeterli düzeyde ölçülmektedir.	2.21	1.05
5.	Kürtçe, tatmin edici düzeyde öğretilmektedir.	2.15	1.23
6.	Kürtçe hazırlanan planlar Kürtçe öğrenme hedefine ulaştırmaktadır.	2.26	1.05
8.	Kürtçe öğretiminden sonra, öğrenciler sosyal hayatta Kürtçe gazeteleri okuyabilecek, Kürtçe TV izleyebilecek, Kürtçe internet kullanabilecek düzeye erişebilmektedir.	2.93	1.19
9.	Haftalık Kürtçe ders saatleri artırılmalıdır.	1.55	.92
10.	Kürtçe dersi için hazırlanan öğretici kitap ve materyaller yeterlidir.	1.86	1.26
12.	Sınıf-içi etkinliklere çeşitlilik getirmek ve öğrenilenleri pekiştirmek için eğitsel oyunlardan, şarkılardan ve şiirlerden yararlanılmaktadır.	3.30	1.13
14.	Kürtçe öğretici kitap ve materyallere kolay ulaşılabilmektedir.	2.46	1.38

Tablo 1 incelendiğinde en yüksek ortalamaya sahip 2 maddenin “*Sınıf-içi etkinliklere çeşitlilik getirmek ve öğrenilenleri pekiştirmek için eğitsel oyunlardan, şarkılardan ve şiirlerden yararlanılmaktadır*” ve “*Kürtçe öğretiminden sonra, öğrenciler sosyal hayatta Kürtçe gazeteleri okuyabilecek, Kürtçe TV izleyebilecek, Kürtçe internet kullanabilecek düzeye erişebilmektedir.*” olduğu belirlenmiştir. Buna karşın en düşük ortalamaya sahip 2 maddenin “*Haftalık Kürtçe ders saatleri artırılmalıdır*” ve “*Kürtçe öğretiminin yapıldığı okullardaki öğretmen sayısı yeterli düzeydedir*” olduğu belirlenmiştir. Bu bulgular, araştırmanın yapıldığı yer dikkate alındığında, Kürtçe öğretimi programının başarıya ulaşma olasılığının oldukça yüksek olduğuna işaret ettiği ifade edilebilir. Bununla birlikte, ders saatleri ve öğretmen sayısına ilişkin ortaya konulan bulgular ise bu alanda karar vericilerin dikkatine sunulmalıdır.

Araştırma problemlerine ilişkin bulgular

Araştırmanın bulguları araştırmanın problemlerine yanıt olacak biçimde sıralanmıştır.

Öğretmenlerin Kürtçe öğretimine yönelik algıları hangi düzeyde olduğuna ilişkin bulgular Tablo 2’de sunulmuştur.

Tablo 2. Öğretmenlerin Kürtçe öğretimine yönelik algılarına ilişkin ortalama ve standart sapma değerleri

N	\bar{X}	SS
60	2.20	.73

$$(1.84 < \bar{X} < 2.60)$$

Tablo 2 incelendiğinde öğretmenlerin Kürtçe öğretimine yönelik genel algılarının “Düşük (Katılmıyorum)” düzeyde olduğu görülmektedir.

Öğretmenlerin Kürtçe öğretimine yönelik algıları arasında cinsiyetlerine göre anlamlı fark olup olmadığına ilişkin bulgular Tablo 3’de sunulmuştur.

Tablo 3. Cinsiyet değişkenine göre öğretmenlerin Kürtçe öğretimine ilişkin Bağımsız Örneklem t-Testi Sonuçları

Cinsiyet	N	\bar{X}	SS	t	p
Erkek	44	2.21	.71	1.77	.60
Kadın	16	2.17	.80		
Toplam	60				

$$(t = 1.77, p > .05)$$

Tablo 3 incelendiğinde öğretmenlerin Kürtçe öğretimine yönelik algıları arasında cinsiyetlerine göre anlamlı bir fark bulunamamıştır. Buna göre öğretmenlerin Kürtçe öğretimine yönelik algıları üzerinde cinsiyet değişkeninin önemli bir etkisinin olmadığı

söylenbilir. Öğretmenlerin Kürtçe öğretimine yönelik algıları arasında kıdemlerine göre anlamlı fark olup olmadığına ilişkin bulgular Tablo 3 ve Tablo 4'te sunulmuştur.

Tablo 4. Kıdem değişkenine göre öğretmenlerin Kürtçe öğretimine yönelik algılarına ilişkin Tek Yönlü Varyans Analizi (ANOVA) sonuçları

Kıdem	N	\bar{X}	SS	KT	sd	KO	F	p
5 yıl -	24	2.38	1.00	GA	1.280	2	.640	1.206 .307
6 -10 yıl	25	2.07	.42	Gİ	30.259	57	.531	
11 yıl +	11	2.10	.52	Toplam	31.539	59		
Toplam	60							

(F = 1.206, p > .05)

Tablo 4 incelendiğinde kıdem değişkenine göre öğretmenlerin Kürtçe öğretimine yönelik algılarına ait ortalamaların birbirine çok yakın olduğu ve bu ortalama arasındaki farkların istatistiksel olarak anlamlı olmadığı sonucuna ulaşılmıştır.

Öğretmenlerin Kürtçe öğretimine yönelik algıları arasında branşlarına göre anlamlı fark olup olmadığına ilişkin bulgular Tablo 5'de sunulmuştur.

Tablo 5. Branş değişkenine göre öğretmenlerin Kürtçe öğretimine yönelik algılarına ilişkin ortalama ve standart sapma değerleri

Branş	N	\bar{X}	SS	KT	sd	KO	F	p
Kürtçe	5	2.32	1.10	GA	.168	2	.084	
Türkçe	26	2.22	.60	Gİ	31.372	57	.550	.152 .859
Diğer	29	2.15	.79	Toplam	31.539	59		
Toplam	60							

(F = .152, P > .05)

Tablo 5 incelendiğinde branş değişkenine göre öğretmenlerin Kürtçe öğretimine yönelik algılarına ait ortalamaların birbirine çok yakın olduğu ve bu ortalama arasındaki farkların istatistiksel olarak anlamlı olmadığı sonucuna ulaşılmıştır.

Öğretmenlerin Kürtçe öğretimine yönelik algıları arasında okulun bulunduğu yere göre anlamlı fark olup olmadığına ilişkin bulgular Tablo 6'da sunulmuştur.

Tablo 6. Okulun bulunduğu yere göre öğretmenlerin Kürtçe öğretimine yönelik algılarına ilişkin ortalama ve standart sapma değerleri

Okulun bulunduğu yer	N	\bar{X}	SS	KT	sd	KO	F	p
İl merkezi	42	2.05	.51	GA	2.765	2	1.383	
İlçe merkezi	8	2.57	1.17	Gi	28.774	57	.505	2.739 .073
Köy	10	2.48	.96	Toplam	31.539	59		
Toplam	60							

(F = 2.739, p> .05)

Tablo 6 incelendiğinde okulun bulunduğu yere göre öğretmenlerin Kürtçe öğretimine yönelik algılarına ait ortalamaların birbirine çok yakın olduğu ve bu ortalama arasındaki farkların istatistiksel olarak anlamlı olmadığı sonucuna ulaşılmıştır.

SONUÇ ve ÖNERİLER

Araştırmanın sonucunda aşağıdaki sonuçlara ulaşılmıştır.

1. Öğretmenlere göre Kürtçe ders saati arttırılmasına gerek görülmemiş ancak öğretmen sayısı yetersiz görülmüştür. Bu sonuçlara bakınca Kürtçe öğretmenlerinin sayısının yeterli düzeyde olmadığı bu derse giren öğretmenlerin çoğunluğunun farklı branşlardan oluştuğunu söyleyebiliriz.

2. Araştırmaya katılan öğretmenlerin Kürtçe öğretimine yönelik algılarının düşük (katılmıyorum) düzeyinde olduğu belirlenmiştir. Bu sonucun ortaya çıkmasında birçok neden sayılabilir. Kürtçeye yönelik çalışmaların çoğunun son yıllarda yapılmaya başlanmış olması bu durumun başlıca nedeni arasında sayılabilir. Ayrıca Bu derse giren öğretmenlerin çoğunluğunun başka branşlardan oluşması da önemli sebepler arasında gösterilebilir.

3. Araştırmanın sonucunda öğretmenlerin Kürtçe öğretimine yönelik algıları üzerinde cinsiyet, kıdem, branş ve okulun bulunduğu yer değişkenlerinin etkisinin olmadığı sonucuna ulaşılmıştır.

Araştırmada elde edilen sonuçlara göre aşağıdaki öneriler yapılmıştır.

1.Derse giren öğretmen sayısının yetersiz görülmesinden dolayı Kürtçe öğretmen sayısının arttırılması bu yetersizliğin giderilmesinde etkili olabileceği düşünülmektedir.

2.Milli eğitim Bakanlığı'nın Kürtçe öğretimine ilişkin daha fazla ders materyalini sağlaması öğretmenlerinin olumsuz algılarının giderilmesinde etkili olabileceği düşünülmektedir.

3.Türkiye çapında sadece branşı Kürtçe olan öğretmenlerin üzerinde yapılacak çalışmaların daha etkili ve genellenebilir sonuçları getireceği düşünülmektedir.

4.Öğretmenlerin Kürtçe öğretimine yönelik algıları üzerinde nitel çalışmaların yapılması daha derinlemesine veri sağlayacağı düşünülmektedir.

KAYNAKÇA

- Akın, S. (2007). (Çev. Güneş), Yazınca, *Boğaziçi Üniversitesi Edebiyat Kulübü Dergisi*, 8. Sayı, İstanbul.
- Alev, A. M. (2010). *Sözüm Türkçe üzerine* (2.Baskı) İstanbul: Kesit Yayınları.
- Arıcı, A. F. (2005). İlköğretim okullarında dil bilgisi öğretimi üzerine öğretmen görüşleri. *KKEFD* (12), 53 – 60.
- Büyükkız, K.K. (2013). Yabancılara Türkçe öğretimi alanında hazırlanan lisansüstü tezler üzerine bir inceleme. *Mustafa Kemal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 11(25), 203 – 213.
- Çelebi, M. D. (2006) Türkiye’de anadili eğitimi ve yabancı dil öğretimi. *Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi* (21), 285 – 307.
- Demir, C. & Yapıcı, M. (2007). Ana Dili Olarak Türkçenin Öğretimi ve Sorunları. *Sosyal Bilimler Dergisi* 9, 177 – 192.
- Güleryüz, H. (2008). Dil ve anadil. A. Tazebay ve S. Çelenk (ed.). *Türkçe Öğretimi* (ss. 311-329) içinde Ankara: Maya A.
- İnal, K. (2012). Kürt sorununun önemli bir boyutu olarak dil akp döneminde kürtçenin kamusallaşması. *Eğitim-Bilim-Toplum Dergisi, Cilt: 10, Sayı:37*.
- Karacan, H. (2012). Türkiye’de Rusça eğitiminin yeri ve önemi (Doktora Tezi), Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara Üniversitesi, Ankara.
- Karasar, N. (2009). Bilimsel araştırma yöntemi (19. Baskı). Ankara: Nobel Yayın Dağıtım.
- Kırmızı, B. (2010). Anadolu lisesi öğrencilerinin Almanca dersinin öğretimine yönelik görüşlerinin belirlenmesi. *Selçuk Üniversitesi Ahmet Keleşoğlu Eğitim Fakültesi Dergisi* (29), 197-210.

EXTENDED ABSTRACT**An analysis of teachers’ perceptions regarding teaching Kurdish language****Hasan Karacan* & Nesihat Kınay******Abstract**

The aim of this research is to analyze teachers’ perception for teaching Kurdish language in terms of different variables. Teachers’ perception is of great importance for identifying the success of practice and problems about it. So, it is considered that this study will guide teachers on increasing achievement of teaching Kurdish language. At the same time, it is expected that it will contribute to identify the problems teachers have and to overcome these problems. When literature is reviewed, a limited number of studies were found about teaching Kurdish language. It is considered that this study will contribute to related literature. The research problems of this study are as follows:

1. What is the level of perception of teachers for teaching Kurdish language?
2. Is there a significant difference according to gender among the perception of teachers for teaching Kurdish?
3. Is there a significant difference according to seniority among the perception of teachers for teaching Kurdish language?
4. Is there a significant difference according to branch among the perception of teachers for teaching Kurdish language?
5. Is there a significant difference according to location of school among the perception of teachers for teaching Kurdish language?

This study is made in general survey model. 60 teachers – working at Diyarbakır’s central districts and teaching Kurdish language at 2014-2015 educational year – constitute the working group of research. 10 itemed “Scale of Perception for Teaching Kurdish Language” is used as a tool of collecting data. As a result of study about construct validity of scale, it is defined that ten items explain the 35 % of total variance. Factor loads of scale take values changing between .32 and .750 Cronbach Alpha reliability parameter of scale is defined as .82. As a result of study, it is defined that teachers’ perception for teaching Kurdish language is at low-level(disagree). Also, among the teachers’ perception for teaching Kurdish language, it is found that there is no meaningful relationship according to the gender, seniority, branch and the location of school variables.

Keywords: Kurdish, Teaching Kurdish, Teaching Language, Perception